

næppe være muligt inden for de nærmeste år — uden uacceptable følgevirkninger — at gennemføre den fulde undervisningsdifferentiering. Det vil være nødvendigt forinden man når så langt at gennemføre en omfattende efteruddannelse af lærere og at tilvejebringe nye undervisningsmidler på en række områder. Hertil kommer yderligere spørgsmålet om klassekvotientens størrelse, idet erfaringerne synes at vise, at det er vanskeligt at undervise sammenholdte klasser, hvis elevtallet er forholdsvis højt. Det er dog Arbejdsudvalgets opfattelse, at man ikke bør prioritere nedsættelse af klassekvotienterne på bekostning af andre fremskridt af pædagogisk og anden art inden for folkeskolen.

Det har ikke været muligt for Arbejdsudvalget på grundlag af de foreliggende oplysninger med sikkerhed at vurdere, hvad hensigten er med lovudkastets bemærkninger om etablering af delte klasser, som påtænkes at skulle arbejde med undervisningsstof af *forskelligt omfang*.

Det afgørende må være, at man stiler imod, at hver enkelt elevs evner og interesser kan komme til udfoldelse. Hvis ministeriets forslag skal tolkes i retning af, at man formindsker mulighederne herfor, kan udvalget ikke anbefale forslaget idet resultatet i så fald må blive en eller anden form for nivellering, og en sådan form for lighed må forekomme uantagelig.

ad § 12.

Arbejdsudvalget finder det betænkeligt, at eksisterende prøver og eksaminer foreslås afskaffet, uden at der kan anvises gennemprøvede alternativer. Der henvises i øvrigt til udvalgets skrivelse af 15. november 1971, hvor hovedspørgsmålet er, at der for eleven bør være adgang til at aflægge prøve, hvor der foretages en *neutral* bedømmelse af elevens standpunkt til støtte for elevens egen og forældrenes vurdering af hvilken videre uddannelse der bør vælges.

Der kan fremføres en række argumenter både for og imod prøver i folkeskolen. Det er imidlertid Arbejdsudvalgets opfattelse, at den i ord formulerede individuelle bedømmelse af eleverne, som foreslås indført, næppe vil kunne fungere hensigtsmæssigt, specielt hvis denne vurderingsform skal erstatte al anden vurdering. Det er en næsten

umulig opgave, der her pålægges lærerne, og der er al grund til at formode, at en række standardudtryk vil udvikle sig, uanset at intentionerne tilsyneladende har været de modsatte. Det ligger formentlig yderligere i sagens natur, at udtalelser af negativ art sjældent vil forekomme. De fleste lærere vil antagelig indskrænke sig til at trække de positive elementer frem, hvilket er fuldt forståeligt, men herved også fører frem til en situation, hvor de forskellige varianter af positive udtalelser vil blive tillagt ringe betydning.

Det må imidlertid erkendes, at der kan rettes berettiget kritik mod det nuværende system, og Arbejdsudvalget skal derfor anbefale, at der iværksættes et pædagogisk udviklingsarbejde i relation til prøveproblematikken, således at hovedformålet — at danne grundlag for en relevant vurdering ved elevernes og deres forældres valg af fortsat uddannelse og beskæftigelse — tilgodeses samtidig med, at de modtagende instanser, hvad enten dette er en overliggende uddannelsesinstitution eller erhvervslivet, kan tage den afleverende skoles vurdering med ind i overvejelserne, når placering skal finde sted. Først når dette udviklingsarbejde er gennemført, foreligger der efter vor opfattelse et rimeligt beslutningsgrundlag for, hvad der videre bør ske.

Man skal tilføje, at såfremt det foreliggende lovudkast bliver vedtaget i uændret skikkelse, er der grund til at formode, at ikke mindst de større virksomheder vil overveje at konstruere tests og prøver i forbindelse med ansættelsesproceduren. En sådan udvikling forekommer lidet hensigtsmæssig, idet den afleverende skole må anses for bedre egnet til at afgive en troværdig, neutral vurdering af eleven.

Konklusionen af Arbejdsudvalgets overvejelser vedrørende prøveproblematikken går således i retning af, at man må stille sig særdeles skeptisk over for udtalelser i den form, som foreslås af ministeriet.

Der ses ikke at være fremført nogen overbevisende grund til nu at forlade en vurdering på grundlag af en talskala, og man skal anbefale, at man bibeholder en sådan. Der bør foreligge et overbevisende erfaringsmateriale, forinden man eventuelt overvejer at foretage ændringer.

Der bør desuden, i hvert fald indtil vide-